

Nr 12 (404) Grudzień 2024 rok XXXIV

www.dukla.pl/dps dps@dukla.pl

Cena 6,00 zł (5% VAT)

Dukla.PL

DUKIELSKI PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY

*Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia*

Obchody Święta Niepodległości w Dukli

11 listopada, w 106. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości Gmina Dukla wspólnie z Ośrodkiem Kultury w Dukli zorganizowali uroczystości patriotyczne.

Obchody rozpoczęły się mszą świętą odprawioną w intencji Ojczyzny w kościele pw. św. Marii Magdaleny w Dukli przez proboszcza ks. Stanisława Siuzdaka. Piękne patriotyczne kazanie wygłosił ks. prałat Stanisław Siara. Uczestniczyli w nich przedstawiciele gminy Dukla: burmistrz Dukli Krystyna Andruch, zastępca burmistrza Dukli Bohdan Gocz, przewodniczący Rady Miejskiej w Dukli Paweł Kuffner, radni powiatowi i gminni, dyrek-

torzy jednostek i placówek oświatowych oraz dzieci, młodzież i mieszkańcy gminy. Władze samorządowe, poczty sztandarowe, dzieci ze Szkoły Podstawowej w Dukli niosące polską flagę, a także pozostali uczestnicy mszy św. przeszli na plac przy klasztorze OO. Bernardynów, gdzie pod Krzyżem Pojednania odśpiewano hymn Polski i złożono wieńce, kwiaty i zapalono znicze.

W drugiej części obchodów Święta Niepodległości odbył się koncert laureatów Konkursu Pieśni Patriotycznej, ogłoszenie wyników, wręczenie nagród i dyplomów laureatom.

Nagrody otrzymali: **Weronika Sypień** - SP Głojsce, **Lena Sroka** - SP Jasionka, **Emilia Orłowska** - SP Tylawa, **Gabriela Faustus** - Zajdel Studio. Wśród starszej młodzieży (klasy 7-8): **Zuzanna Persich** - SP Głojsce, **Zuzanna Sikora** - SP Dukla, **Lena Fornal** - SP Iwla. Uczestnicy koncertu otrzymali wyjątkowy, słodki upominek – ciasteczka przygotowane przez dzieci i młodzież z gminy Dukla. Pięknie udekorowane patriotycznymi motywami ciasteczka były efektem warsztatów, które odbyły się w Ośrodku Kultury w tygodniu poprzedzającym koncert.

Krystyna Boczar-Różewicz

Fot. kbr

Poczty sztandarowe uczestniczące w uroczystościach 11 listopada w Dukli

Warta honorowa harcerzy z 6 DH „Iskra” w Dukli przy Krzyżu Pojednania

Składanie wieńców przez władze samorządowe Gminy Dukla

Występ Weroniki Sypień laureatki konkursu „Pieśni Patriotycznej”

Z okazji **Dnia Pracownika Socjalnego**,
Składamy wyrazy uznania za Waszą pracę, poświęcenie i chęć niesienia pomocy potrzebującym.
Życzymy Wam entuzjazmu, wiary w drugiego człowieka i siły w codziennej trudnej pracy.
Niech przynosi Wam jak najwięcej satysfakcji i ludzkiej wdzięczności.
Życzymy dużo zdrowia i wszelkiej pomyślności.

Burmistrz Dukli
Krystyna Andruch

Przewodniczący Rady Miejskiej w Dukli
Paweł Kuffner

Złota myśl:

„Nigdy nie wątpi tylko ten, kto nic nie wie.”

(Cyceron)

W grudniowym numerze:

Obchody Święta Niepodległości w Dukli.....	2
Czas oczekiwania.....	3
Szanowni Mieszkańcy Gminy Dukla,.....	4
50 tys. zł dla OSP Tylawa.....	4
Zakończono remont elewacji Starego Magistratu.....	5
Doktor Edward Klein – człowiek renesansu.....	6
Program pierwszej pomocy w Szkole Podstawowej w Dukli.....	7
Bardzo Młoda Kultura – podsumowanie edycji 2024.....	8
Final projektu „Saga Dukli – Karpacki Artbook”.....	8
REGULAMIN - XVIII GMINNY KONKURS NA NAJPIĘKNIEJSZĄ SZOPKĘ BOŻONARODZENIOWĄ ORAZ STROIK ŚWIĄTECZNY - Dukla 2024.....	9
Kwestowali dla Fundacji Niezłomni.....	9
11 Listopada w Łękach Dukielskich.....	10
MIEJSKI OŚRODEK SPORTU I REKREACJI informuje.....	15
MOSiR Dukla informuje.....	16
Świętowali Dzień Seniora.....	16
Eliminacje gminne - „Moje Boże Narodzenie”.....	17
Operacja Karpacko - Dukielska 8 IX - 30 XI.....	18
VI Pokaz broni palnej historycznej i współczesnej.....	18
Kalendarium zdarzeń różnych.....	19
Schronisko młodzieżowe w Dukli.....	19
W pasie.....	20
Łowiectwo i ekologia.....	20
Pieszy rajd studentów.....	21
25. odpust w Łopience.....	21
Niebieski szlak zakończony.....	21
Wystawa prac.....	21
W krainie rondla i patelni.....	22

DUKLA.pl - miesięcznik (www.dukla.pl/dps)

Wydawca: Ośrodek Kultury w Dukli, ISSN 2080-0835

Adres redakcji: 38-450 Dukla, Trakt Węgierski 11, p. 309,

tel. (+48) 13-432-91-33, fax (+48) 13-433-10-11, e-mail: dps@dukla.pl

Redaguje zespół: Krystyna Boczar-Różewicz - red. naczelna,

Wiktor Szyndak - red. techniczny - skład i łamanie,

Andrzej Śliwiński - wyd. internetowe

Współpracujący: Witold Puz, Bartosz Szczepanik, Maria Walczak,

Aleksandra Żółkoś, Janusz Kubit, Barbara Pudło, Anna Chłopecka

Druk: Drukarnia „HEDOM”, ul. Kletówki 54a, Krosno,

tel./fax 13 432 02 02, www.hedom.pl

Za treść reklam redakcja nie odpowiada. Zastrzegamy sobie prawo do skracania artykułów i adiacji tekstów. **Materiały przyjmujemy do 20. każdego miesiąca.** Dostarczone materiały można odebrać w siedzibie redakcji.

Numer zamknięto dnia 30. 11. 2024 r.

Udostępniono do sprzedaży 5. 12. 2024 r. Nakład 250 egz.

OKŁADKA: Pustelnia św. Jana z Dukli w zimowej szacie,

fot. Robert Neumann

Czas oczekiwania...

Mamy grudzień - zaczyna się okres oczekiwania, ostatnia prosta odchodzącego 2024 roku. Oczekujemy na to co teraz będzie, kiedy wszystko z dnia na dzień drożeje, na pierwszy śnieg, na miłokajkowe prezenty, na pierwszą gwiazdkę i na kolejne Boże Narodzenie. W polityce dzieje się również bardzo wiele, cały świat wstrzymuje oddech oczekując na zaprzysiężenie nowo wybranego prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej i na jego pierwsze decyzje. U nas ruszyła kampania wyborcza, mimo że nie jest ogłoszona oficjalnie, wyborów prezydenckich. Świat nie jest spokojny, mamy wojnę na Bliskim Wschodzie i w Ukrainie. A życie toczy się dalej. Nie tak dawno były przecież wakacje, a już prawie od miesiąca w sklepach świąteczne promocje. Czas biegnie nieubłagalnie.

Kto z nas nie marzy o rodzinnych, radosnych świątach. Ale nastroju świątecznego nie kupimy jednak sobie i swoim bliskim na żadnej promocji. Światne, świąteczne iluminacje, chociaż w tym roku pewnie z ograniczeniami, nawet najpiękniejsza choinka, czy wymarzone prezenty to tylko dekoracja do cudu betlejemskiej nocy. Nastroj rodzinnej ciepła, pokoju musimy sobie stworzyć sami. W ten szczególny czas myślimy częściej o Tych, których już nie będzie z nami przy wigilijnym stole. Albo o tych, z którymi dzieli nas znaczna odległość – są: w szpitalu, na drugim końcu Polski, czy za granicą. Wolne miejsce przy wigilijnym stole czeka na nich. Pomyślimy też choć przez chwilę o naszych sąsiadach zza wschodniej granicy, gdzie toczy się wojna i Rosjanie zrzucają rakiety na domy mieszkalne, niszczą infrastrukturę, giną cywile, a nawet maleńkie dzieci.

Niech ten szczególny nastrój świąt pozostanie w nas na długo, dłużej niż zapach świątecznych ciast i dźwięk kołęd.

Krystyna Boczar-Różewicz

Dla Czytelników lubiących poezję dedykujemy wiersze lokalnego poety **Adama Czai** z Równego, który własnym sumptem wydał już kilka tomików poezji.

Radosna nowina

Gdy Panna Maria Jezusa w Betlejem urodziła najjaśniejsza gwiazdą radosną nowinę światu ogłosiła że nadchodzi miłosierdzia czas, zbawienia czas, że blisko jest coraz bliżej win odpuszczenie, życia odnowienie.

Kołędnicy

Z dawien dawna od domu do domu z szopką z Herodem z kołędą Życzą na cały rok każdej rodzinie Błogosławieństw Bożej Dzieciny.

Szanowni Mieszkańcy Gminy Dukla,

Osobiście byłam i nadal jestem przeciwna planowanej realizacji kamieniołomu w Iwli. Wbrew opiniom instytucji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Dyrektora Zarządu Zlewni Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Jaśle oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie uważam, że eksploatacja kamienia będzie miała niekorzystny wpływ na środowisko przyrodnicze, nastąpi nieodwracalna jego dewastacja. Zniszczeniu ulegną siedliska roślin i zwierząt zarówno w obrębie samego wyrobiska jak i w jego bliższym i dalszym sąsiedztwie.

Działalność kamieniołomu wpłynie także na zmianę ustroju hydrologicznego na znacznym obszarze, co może być katastrofalne w skutkach dla mieszkańców okolicznych miejscowości pozyskujących wodę z własnych ujęć. Już teraz rejonu te są ubogie w wodę i występuje duży pro-

blem z zapewnieniem jej dla gospodarstw domowych w odpowiedniej ilości i jakości. Usytuowanie zakładu w bliskiej odległości od siedzib ludzkich, w terenie górzystym wiąże się ze znacznym obniżeniem komfortu ich życia spowodowanego nieustannym hałasem często potęgowanym przez fale odbite od górskich zboczy, silnym zapyleniem, wstrząsami oraz szkodami w mieniu (pękanie ścian, osiadanie budynków itp.).

Uważam, że straty z tytułu lokalizacji kamieniołomu w masywie Chyrowej, terenie objętym Obszarem Chronionym Krajobrazu Beskidu Niskiego oraz graniczącym z terenami objętymi ochroną w ramach Obszarów Natura 2000 wielokrotnie przewyższą zyski dla budżetu Gminy Dukla.

Jednak jako organ administracji samorządowej – Burmistrz Dukli zmuszona jestem stosować przepisy prawa mate-

rialnego oraz procedury postępowania administracyjnego. Mając to na uwadze wyjaśniam, że w związku z planowaną realizacją kamieniołomu w Iwli podjęte zostały przez Radę Miejską w Dukli kadencji 2014 – 2018 dwie uchwały:

- nr XXIV/153/16 z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Dukla,
- Nr XL/251/17 z dnia 21 czerwca 2017 r. w sprawie zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego miejscowości: Chyrowa, Głojsce i Iwla (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego, poz. 2696 z dnia 1 sierpnia 2017 r.).

Podjęcie obu tych uchwał poprzedziło przeprowadzenie procedury planistycznej w ramach której jako formą konsultacji społecznych było wyłożenie do wglądu publicznego projektów uchwał wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

W toku procedury planistycznej dotyczącej zmiany Studium wyłożenie do wglądu publicznego miało miejsce w dniach od 26.10.2015 r. do 16.11.2015 r. Na dyskusję publiczną nad przyjętymi w projekcie zmiany Studium rozwiązaniami, która odbyła się w dniu 16.11.2015 r. w Urzędzie Miejskim w Dukli nie przybył żaden mieszkaniec Gminy. We wskazanym terminie tj. do 07.12.2015 r. nie wpłynęła żadna uwaga dotycząca ustaleń przyjętych w projekcie zmiany Studium.

Zaś w trakcie procedury planistycznej dotyczącej zmiany Planu Miejscowego wyłożenie do wglądu publicznego miało miejsce w dniach od 14.10.2016 r. do 15.11.2016 r. Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie zmiany Planu rozwiązaniami odbyła się 16.11.2016 r. w Urzędzie Miejskim w Dukli. Na dyskusję nie przybył żaden mieszkaniec Gminy. W terminie ▶

▶ 30.11.2016 r. nie wpłynęła żadna uwaga dotycząca ustaleń przyjętych w projekcie zmiany Planu.

W toku prowadzonego postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla prowadzonego przedsięwzięcia Inwestor - PPKiUG „KRUSZGEO” S.A. w Rzeszowie przedłożył Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. W wyniku analizy tego Raportu specjalistyczne organy, w tym:

- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie,
- Dyrektor Zarządu Zlewni Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Jaśle,
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie

pozytywnie zaopiniowały i uzgodniły planowane przedsięwzięcie.

Inwestor spełnił więc ustawowe przesłanki do wydania decyzji środowiskowej.

Stanowisko lokalnej społeczności oraz protesty mieszkańców przeciwko planowanemu przedsięwzięciu, zgodnie z przepisami prawa i wyrokami sądów nie stanowią podstawy do wydania decyzji o odmowie ustalenia środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia, jeżeli spełnione są warunki ustawowe do wydania decyzji. Możliwość podjęcia decyzji odmownej została drobiazgowo przeanalizowana.

Podsumowując, podjęcie ww. uchwał przez Radę Miejską w Dukli kadencji 2014 – 2018 dotyczących planowanej inwestycji oraz pozytywna opinia ww. specjalistycznych organów skutkowałą wydaniem decyzji środowiskowej.

Krystyna Andruch
 Burmistrz Dukli

„Śmierć boli nie tych, co odchodzą,
 Ale tych, co wśród żywych pozostają...”

Z głębokim smutkiem i żalem
 przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Kazimierza Krajmasa

lekarza z powołania, uznanego lekarza rodzinnego,
 przez długie lata związanego z dukielską służbą zdrowia,
 oddanego lokalnej społeczności.

Łącząc się w bólu,
 pogrążonej w smutku Rodzinie i Bliskim
 składamy serdeczne wyrazy współczucia.
 Spoczywaj w pokoju.

Przewodniczący Rady Miejskiej w Dukli
 Paweł Kuffner

Burmistrz Dukli
 Krystyna Andruch

Podziękowanie dla

Pani Grażyny Falkiewicz

za dwie mandale -prezent dla Transgranicznej Informacji
 Turystycznej w Dukli.

Za cudowne mandale – dziękujemy!!!

**Pani Burmistrz Dukli Krystynie Andruch,
 Przewodniczącemu Rady Miejskiej w Dukli
 Panu Pawłowi Kuffnerowi
 oraz wszystkim, którzy okazali mi współczucie
 i byli ze mną w trudnych chwilach po śmierci Męża
 Eugeniusza Szczurka
 składam serdeczne podziękowanie**

Alina Szczurek

50 tys. zł dla OSP Tylawa

z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Siedemnaście podkarpackich samorządów, w tym cztery gminy z powiatu krośnieńskiego otrzymały wsparcie na zakup specjalistycznego sprzętu dla jednostek OSP włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

19 listopada br. w budynku zabytkowego, odrestaurowanego dworca kolejowego w Targowiskach władze Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie podpisały umowy z dziewięcioma samorządami gminnymi z południowej części województwa podkarpackiego na dofinansowanie zakupu specjalistycznego sprzętu dla jednostek OSP włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Wnioski złożyło 27 podkarpackich samorządów, dofinansowanie otrzymało 17, w tym Gmina Dukla. W przypadku Gminy Dukla hydrauliczny zestaw wraz z osprzętem trafi do OSP Tylawa (dofinansowanie 50 000 zł, łączny koszt 92 700 zł). Umowę podpisała burmistrz gminy Dukla Krystyna Andruch.

Krystyna Boczar-Różewicz

Fot. str. 24

Zakończono remont elewacji Starego Magistratu

Od lipca br. trwały prace remontowe elewacji Starego Magistratu w Dukli przy ul. Kościuszki 4. W ramach prowadzonej inwestycji wykonano: remont elewacji polegający na odtworzeniu części parterowej boniowanej, części piętrowej, gdzie nałożono tynki renowacyjne na całej powierzchni ścian, renowację balkonu ze wzmocnieniem konstrukcji. Dokonano wymiany parapetów zewnętrznych i rur spustowych, które zostały podpięte do kanalizacji deszczowej. Dodatkowo wyczyszczono 340 m² dachu, odnowiono wejście frontowe do sali kinowej. Zamontowano dodatkowe okucia przy gzymsach. Budynek jest w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Dukla.

Wykonawcą prac była firma BUDI-TREX sp. z o.o. z Krosna, która została wybrana w wyniku procedury przetargowej. Umowa na wykonanie prac remontowych została podpisana z firmą 25 marca 2024 rok. Całkowity koszt to **382 647,77 zł**, w tym finansowane z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków w kwocie **310 462,30 zł**, wkład własny gminy Dukla wyniósł **72 185,47 zł**.

Krystyna Boczar-Różewicz

Fot. str. 13

Poniższym artykułem otwieramy cykl wspomnieniowy o nieżyjących mieszkańcach dukielszczyzny, którzy swoim życiem i pracą przyczynili się do rozwoju intelektualnego i materialnego naszego regionu.

Cykl zaczynamy od wspomnień o nauczycielach, którzy poprzez wieloletnią pracę kształtowali naszą osobowość, świadomość wartości wiedzy, światopogląd, otwarte i krytyczne spojrzenie na świat. To ich osobowość wielokrotnie wpływała na nasze wybory ścieżek zawodowych, poglądów społecznych i odpowiedzialność za swoje życie i wybory.

8 stycznia 2019 roku w LO w Dukli miała miejsce uroczystość nadania imienia dra Edwarda Kleina pracowni języka polskiego. Impulsem do tego wydarzenia było wydanie książki wspomnieniowej o profesorze – Edward Klein – pedagog, publicysta autorstwa Zdzisława Zaniewicza i Stanisława Kality.

Sylwetkę dra Edwarda Kleina zaprezentowała i całą uroczystość prowadziła Jego uczennica i wychowanka, obecnie nauczyciel języka polskiego i historii LO w Dukli mgr Jolanta Wojdyła, profesor dukielskiego liceum.

Poniższą prezentację wysłuchali zgromadzeni goście: członkowie rodziny profesora Kleina, wychowankowie, władze lokalne, nauczyciele i uczniowie obecnego liceum.

Doktor Edward Klein – człowiek renesansu

*Coraz to z Ciebie jako z drzazgi smolnej
Wokoło leca szmaty zapalone
Gorejąc nie wiesz czy stawasz się wolny
Czy to co Twoje będzie zatracone
Czy popiół tylko zostanie i zamęt
Co idzie w przepaść z burzą
Czy zostanie
Na dnie popiołu gwiazdzisty dyjament
Wiekuistego zwycięstwa zaranie*

Cyprian Kamil Norwid

Źródło: Tyrtej, Prolog, III (W pamiętniku)

Doktor Edward Klein był dla okolicznych mieszkańców człowiekiem instytucją, człowiekiem, wobec którego autorytetu nie można było zostać obojętnym. Przez 34 lata swojej pracy polonisty w LO w Dukli wyedukował około tysiąca młodych ludzi, którzy zatrzymali go w swojej pamięci i sercu.

Urodził się przed II wojną światową w 1932 roku w Cergowej, w rodzinie szlacheckiej, zamożnej zarówno pod względem materialnym, ale przede wszystkim zamożnej w etos szlachecko-inteligencki. Etos ten bardzo pielęgnował w trudnych czasach, w których przyszło mu żyć. Cechą charakterystyczną profesora Kleina było to, że nie patrzył w sposób jednoznaczny i schematyczny na żadne zjawisko społeczne i literackie. Pokazywał je z różnych punktów widzenia i w tym

była chyba jego wielkość. Był to sposób na zaciekawienie młodzieży omawianą problematyką.

Myślę, że najlepiej opowie nam swoimi słowami sam o sobie w jednym z artykułów, który wspominał swoją młodość.

W artykule z „Polonistyki” z roku 1977 pisze o sobie:

„W szkole prymusem nie byłem, miewałem kłopoty z ortografią, a i lektury moje w chłopięcych czasach były raczej przypadkowe. No, ale to były to czasy wojenne, więc i moja edukacja na poziomie szkoły podstawowej nie mogła przebiegać normalnie. Natomiast po wojnie, jako uczeń krośnieńskiego gimnazjum, posmakowałem w nauce i maturę zdałem nawet z wyróżnieniem. Zaraz potem próbowałem dostać się na polonistykę na Uniwersytecie Jagiellońskim, ale mimo

Doktor Edward Klein

dobrze zdanego egzaminu na studia nie dostałem się. Spróbowałem więc szczęścia na KULu, tym razem z powodzeniem.

Niestety tak się złożyło, że w ówczesnych czasach nie dostałem pracy w szkole. Tak więc chcąc, nie chcąc, zacząłem pracować w nadleśnictwie. Najpierw jako kasjer, potem nawet awansowałem na głównego księgowego z pensją 3000 zł miesięcznie.

Wtedy, to już po pięciu latach pracy, przypadkowo dowiedziałem się o wakującej posadzie dla polonisty w miejscowym liceum. Natychmiast zgłosiłem się i tym razem zostałem przyjęty z pensją 1200 zł miesięcznie. Względy materialne nie mogły więc zdecydować o moim przejściu do pracy w szkole. Ale ja chciałem pracować w swoim zawodzie.”

No właśnie i tutaj jawi się cały profesor Klein w całej swej okazałości. Nie był to pospolity nauczyciel. Miał w sobie coś, miał ten pazur niezależności, wolności wewnętrznej i odwagi. Te przymioty zyskał dzięki bardzo gruntownemu wykształceniu, dzięki pochodzeniu społecznemu oraz roli pracy i pracowitości w jego życiu. Mawiał, że właściwą miarą wartości człowieka jest nasza praca, praca dla społeczeństwa i solidne wykonywanie swojego zawodu.

Był nie tylko nauczycielem polonistą, był również metodykiem języka polskiego, był publicystą, był wykładowcą w krośnieńskim Studium Animatorów Kultury i Bibliotekoznawstwa, był radnym Dukli. Był również przez 16 lat uczestnikiem i wykładowcą Kosza-

Program pierwszej pomocy w Szkole Podstawowej w Dukli

31 października 2024 r. w Szkole Podstawowej w Dukli ratownicy medyczni z Samodzielnego Publicznego Pogotowia Ratunkowego w Krośnie, pan Dominik Paszkowski i pan Marcin Pelczar, objęli szkoleniem z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej całą społeczność szkolną.

Każdy powinien opanować umiejętność ratowania zdrowia i życia człowieka w sytuacji zagrażającej ich utracie. Właściwe przygotowanie uczniów i dorosłych do

udzielania pierwszej pomocy podnosi ich poczucie bezpieczeństwa, własnej wartości i kształtuje bardzo ważną cechę odpowiedzialności za innych. Ratownicy medyczni przypominali, jak w razie wypadku oceniać sytuację, reagować i współpracować ze służbami ratunkowymi. Utrwalili znajomość wszystkich numerów alarmowych. Sposób prowadzenia szkolenia był rzetelny i profesjonalny. Ratownicy pracowali w oparciu o metody praktycznego działania, które są najszybciej przyswajalne.

lińskich Spotkań Filmowych „Młodzi i film”, recenzentem programów szkolnych nadawanych przez telewizję, współredaktorem „Polonistyki”, recenzentem nowych programów szkolnych.

My uczniowie pamiętamy go jako wymagającego nauczyciela, który dużo wymagał od siebie i od nas. Pamiętamy jego uśmiech, charakterystyczny gest zacierań ręki (oj, wtedy należało się zacząć bać...) i zagryzanie końcówki okularów.

Jego lekcje były pełne dynamizmu, dyscypliny i skupienia. Nikt nie śmiał przyjść na lekcję z nieprzeczytaną lekturą. Przygotowywał uczniów do Olimpiad, prowadził Koło Polonistyczne, organizował wyjazdy do krakowskich teatrów i wyjścia do kina, współpracował z redakcją programów szkolnych TV. Pracował w Rzeszowskim Instytucie Kształcenia Nauczycieli w Związku Nauczycielstwa Polskiego, prowadził konferencje szkoleniowe dla nauczycieli. Był metodykiem języka polskiego. Należał także do Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza. Nowatorsko wprowadzał edukację filmową do nauki na lekcjach języka polskiego, projekcje filmowe i wyposażał nas w narzędzia analizy filmowej. Zachęcał młodzież do samodzielnej lektury arcydzieł literatury, oglądania poniedziałkowych przedstawień teatralnych, klasyków kina. Te działania sprawiały, że jesteśmy dumni „wyjść spod ręki profesora Kleina”.

Patrzyliśmy jak zahipnotyzowani na to, co robił. I tutaj chyba to jest to, co powinno cechować polonistę; wszystko

to, co robił, robił z ogromną empatią, z ogromnym zaangażowaniem, z czymś takim, czemu oddawał serce. Ja myślę, że właśnie takie zaangażowanie i dynamizm, życie emocjami bohaterów literackich i życiem nas uczniów, nieustannym przyswajaniem wiedzy, tytaniczną pracą nad poprawianiem naszych wypracowań, to wszystko przyczyniło się do tak krótkiego życia, bo profesor zmarł w pełni aktywnej pracy zawodowej, w 62 roku życia.

Zawsze chorował na serce. Myślę, że ta choroba serca po prostu wynikała z emocjonalnej formy pracy, ze specyfiki tego zawodu.

Prywatnie profesor Klein był osobą towarzyską, zaangażowaną z grupą przyjaciół i w dyskusje na temat literatury, na temat poniedziałkowego teatru TVP, polityki. Należał do Stronnictwa Demokratycznego, ale nigdy nie był członkiem PZPRu. Kiedy tylko nastała Solidarność, był w zarządzie Solidarności, Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Solidarność w Krośnie. Jego syn Tadeusz miał zostać delegatem na Zjazd Solidarności w Gdańsku, ale nie zdążył jednak pojechać, ponieważ wprowadzono stan wojenny.

Pamiętam okres stanu wojennego, kiedy u nas w domu (przy świecach, bo regularnie brakowało prądu) odbywały się spotkania zaprzyjaźnionych rodzin.

Mój ojciec przywoził w tamtych czasach „bibułę” z Warszawy, profesor Klein zawsze miał Kulturę Paryską, więc panowie prowadząc „długie Polaków rozmowy”, często palili papierosy, które

Głównym celem udzielania pierwszej pomocy jest ratowanie życia i zdrowia osoby poszkodowanej i przygotowanie jej do objęcia dalszym postępowaniem lekarskim. Oczywiście utrwalono stosowanie pozycji bocznej ustalonej, która u poszkodowanych nieurazowych umożliwia bezpieczne bez przyrządowe utrzymanie drożności górnych dróg oddechowych.

Uczniowie wręczyli ratownikom pamiątkowe laurki i podziękowania. Popłynęły one również do pani dyrektor Joanny Bukowczyk i pani Katarzyny Grela. Cykliczne spotkanie zorganizowały nauczycielki SP w Dukli

Józefa Winnicka-Sawczuk, Paulina Domaradzka i Anna Świdrak

Fot. str. 12

cięło się z metra na małe papierosy, śpiewano „zakazane” piosenki Jacka Kaczmarskiego i Krystyny Prońko „Psalm stojących w kolejce”.

Ja miałam to szczęście, a zarazem zaszczyt być uczennicą dr Edwarda Kleina, córką jego przyjaciół i przez pół roku koleżanką z pracy.

Nikomu z jego uczniów, nawet wiele lat po ukończeniu szkoły średniej nie przeszłoby przez gardło zwrócić się do niego „Panie Klein” albo „Panie Edwardzie”. Po prostu to był zawsze „Professor”. Niewyobrażalne było zwrócić się do niego jakkolwiek inaczej. Patrząc dzisiaj z tego dystansu 30 lat, kiedy go już z nami nie ma, myślę, że można powiedzieć, że to był człowiek renesansu, bardzo gruntownie wykształcony, znający języki, bo pamiętamy, że również prowadził prywatne korepetycje z języka angielskiego, otwarty na nowe poglądy i zmiany społeczne. Cały czas pracujący nad samorozwojem, piszący, dzielący się wiedzą z innymi ludźmi. A z drugiej strony człowiek kochający życie, realizujący swoje „Carpe diem”.

Po tylu latach wciąż żywy we wspomnieniach swych wychowanków. Na przykładzie jego życia sprawdza się prawdziwość Horacjańskiej sentencji „Non omnis moriar”, a w naszych sercach został szacunek do literatury i narodowego języka.

**Jolanta Wojdyła
nauczyciel polonista, historyk
Liceum Ogólnokształcące w Dukli**

REGULAMIN - XVII GMINNY KONKURS NA NAJPIĘKNIEJSZĄ SZOPKĘ BOŻONARODZENIOWĄ ORAZ STROIK ŚWIĄTECZNY - Dukla 2024

Bardzo Młoda Kultura – podsumowanie edycji 2024

4 listopada 2024 roku w Centrum Kulturalnym w Przemyślu odbyło się wyjątkowe spotkanie podsumowujące tegoroczną edycję programu Bardzo Młoda Kultura w województwie podkarpackim. Podczas wydarzenia obecni byli wszyscy beneficjenci wraz z reprezentacją młodzieży biorącej udział w poszczególnych projektach. Spotkanie stanowiło doskonałą okazję do podsumowania wspólnych działań, wymiany doświadczeń oraz refleksji nad realizowanymi projektami.

W programie wydarzenia znalazły się: wręczenie dyplomów i statuetek liderom Partnerstw lokalnych, krótkie podsumowanie badań potrzeb kulturalnych młodzieży koordynowanych przez dr Wojciecha Broszkiewicza oraz prezentacje poszczególnych projektów.

Partnerstwo Kuźnia Inspiracji reprezentowali Dyrektor i pracownicy Ośrodka Kultury w Dukli, Anna Chłopecka – pracownik Transgranicznej Informacji Turystycznej oraz przedstawiciele

młodzieży projektowej: Julia Belcik, Marcelina Bożętka, Julia Brzana, Hanna Janik i Zuzanna Skrzęta.

Kilka słów o inicjatywie realizowanej w Dukli pn. „Porcelanowe plotki, komódkowe tajemnice” powiedziała Dyrektor Małgorzata Walaszczyk-Faryj, następnie odtworzono film promujący projekt. Został również zaprezentowany najefektowniejszy z rezultatów projektu, wykonana przez młodzież rekonstrukcja sukni Marii Amalii Mniszchowej, która stanowić będzie wyjątkowy element promujący Duklę i jej dziedzictwo kulturowe.

Uczestnicy wydarzenia, w czasie wolnym mieli okazję do wyruszenia w wirtualny spacer po Dukli dzięki nowoczesnej technologii gogli VR.

Katarzyna Błaż

Fot. str. 13

Finał projektu „Saga Dukli – Karpacki Artbook”

7 listopada o 17:00 w Transgranicznym Centrum Wymiany Kulturalnej odbył się finał projektu „Saga Dukli - Karpacki Artbook”! Była to wyjątkowa okazja, aby zobaczyć efekty kilkumiesięcznej pracy młodzieży, która dzięki wsparciu Programu Równać Szanse, Fundacji GraTy oraz Ośrodka Kultury w Dukli, miała możliwość udziału w wielowymiarowej inicjatywie.

Nabór do projektu zainicjowała seria spotkań w Szkołach Podstawowych z terenu gminy Dukla. Następnie chętna młodzież brała udział w różnorodnych

spotkaniach i warsztatach: storytellingowych, fotograficznych, graficznych oraz teatralnych. Fundament projektu stanowiły wspólne wyprawy po historycznych miejscach Dukli. Wszystko po to, by poznać historię swojej okolicy, wybrać temat przewodni artbooka i stworzyć autorskie prace.

Efektom projektu jest wyjątkowa wystawa adaptacji legendy o Marii Amalii Mniszchowej z Brühlów.

Podczas finału uczestnicy projektu opowiedzieli o jego przebiegu oraz swoich odczuciach związanych z udziałem w inicjatywie. Całość koordynował Damian

„Piórko Zięba – Fundacja GraTy”, a głównymi bohaterami byli: Emilia Głód, Magdalena Kowalewska, Jakub Parylak, Hanna Samolewska, Zofia Samolewska, Martyna Szczurek oraz Marzena Witkowska.

Projekt realizowany był w ramach Programu Równać Szanse, który jest częścią Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, a jego operatorem była Fundacja Civis Polonus.

Katarzyna Błaż

Fot. str. 13

- Konkurs adresowany jest do dzieci, młodzieży i dorosłych z terenu gminy Dukla.

- Technika wykonania prac oraz forma jest dowolna.

- Prace wykonane wyłącznie z materiałów naturalnych otrzymują wyższą ocenę.

- Prace mogą być zbiorowe i indywidualne.

- Każda praca powinna być dokładnie opisana oraz dołączona do niej zgoda RODO (prace bez karty zgłoszenia i zgody - Prace należy składać do 6 grudnia 2024 w godzinach od 8.00 do 15.30 w Transgranicznym Centrum Wymiany Kulturalnej.

(przyniesione prace proszę wpisać na listę)

- Prace oceniać będzie komisja powołana przez organizatora w 2 kategoriach plastycznych:

a) szopka Bożonarodzeniowa

b) stroik Świąteczny

- Kategorie wiekowe:

Kat. I – kl. I-III, Kat. II – kl.IV-VI, Kat. III – kl. VII-VIII, Kat. IV – szkoły średnie, Kat. V- dorośli.

- Wyniki ogłoszone zostaną na stronie internetowej (www.ok.dukla.pl) 11 grudnia.

- Uwaga !!! Prace prosimy odbierać OD 16 do 19 grudnia w Transgranicznym Centrum Wymiany Kulturalnej w Dukli ul. Trakt Węgierski 38. Prace (SZOPKI) zakwalifikowane do Konkursu Międzynarodowego zostaną dostarczone do Muzeum Historycznego - Pałac w Dukli przez Ośrodek Kultury.

KARTA ZGŁOSZENIA - Dukla 2024

XVII GMINNY KONKURS NA NAJPIĘKNIEJSZĄ
SZOPKĘ BOŻONARODZENIOWĄ ORAZ STROIK ŚWIĄ-
TECZNY (umieszczona wraz ze zgodą RODO przy pracy)

Imię Nazwisko .....

Miejscowość / szkoła .....

Kategoria plastyczna .....

Kategoria wiekowa .....

Numer telefonu .....

Nazwa szkoły, placówki .....

Zgoda RODO

Wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych mojego dziecka przez Ośrodek Kultury w Dukli, ul. Kościuszki 4, 38-450 Dukla w celach promocji wydarzenia.

Wyrażam zgodę na publikację wizerunku mojego dziecka na stronach www. Ośrodka Kultury, na tablicach informacyjnych Ośrodka Kultury i w miesięczniku „Dukla.pl” w celu promocji wydarzeń kulturalnych.

Oświadczam, że zapoznałem/łam się art. 13 ogólnego Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony danych osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchybień dyrektywy 95/46/WE (RODO).

.....
Podpis opiekuna prawnego

Kwestowali dla Fundacji Niezłomni

Już po raz dziesiąty 6 DH Iskra z Dukli prowadziła kwestę dla Fundacji Niezłomni, która zbiera fundusze na ekshumację i identyfikację „Żołnierzy Wyklętych”. Po raz pierwszy służbę podjęły również zuchy z 6 GZ z Dukli.

Prace prowadzone w Fundacji są zgodne z naszymi ideami, ponieważ chcą przyczynić się do godnego upamiętnienia bohaterów, do krzewienia niezłomnych, patriotycznych postaw, których wzorem byli polscy żołnierze. W naszych sercach nadal jest nadzieja, że patron naszej drużyny porucznik Wł. Baran ps. „Bekas” zostanie kiedyś odnaleziony i spocznie w duklińskiej ziemi. Na Cmentarzu Wojen-

nym w Dukli zostały również zaciągnięte warty honorowe. Historia jest trudna i ciężka, na Cmentarzu Wojennym zostali pochowani żołnierze Wojska Polskiego, Korpusu Czechosłowackiego i Armii Radzieckiej, bo „(...) Choć mówili różnymi językami i przeciwko sobie szli w jednej mogile spoczęli, nie na swojej ziemi (...)” Jak co roku nie zabrakło nas również na grobie Włodzimierza Knappa, żołnierza

Wojska Polskiego, bohatera września 1939 r., który podczas niemieckiego natarcia na partyzantów i ludność cywilną w Nadolu, chwycił za karabin maszynowy i osłaniał ich ucieczkę. Sam poległ, oddając życie. Od kilku lat jego grobem opiekuje się nasza drużyna.

W tym roku, dzięki hojności odwiedzających Cmentarz Wojenny w Dukli, padł kolejny rekord zbiórki, zbieraliśmy 1623,60 zł. Dziękujemy!!!

hm Justyna Zimny
drużynowa 6 DH Iskra

Fot. str. 12

11 Listopada w Łękach Dukielskich

10 listopada – w przeddzień uroczystości – świętowano w Łękach Dukielskich 106 rocznicę odzyskania Niepodległości przez Polskę. Najpierw o godz. 15.00 w parafialnej świątyni odprawiona została pod przewodnictwem ks. proboszcza Marka Danaka, uroczysta Msza Święta. Początkowo wystawiły: Jednostka OSP oraz szkoła. Oprawę liturgiczną sprawowali członkowie stowarzyszenia „Jedność”, organizatora tegorocznej uroczystości, a także mieszkańcy, którzy uczestniczyli w ostatnich pracach przy Pomniku i jego otoczeniu.

Po Mszy Świętej zgromadzeni w rytmie marsza legionowego „Maszerują strzelcy udali się pod Pomnik Wdzięczności Pokoleniom. Tutaj prezes Stowarzyszenia „Jedność” Henryk Kyc przybliżył zebrany kontekst wybuchu I wojny światowej oraz jej następstw, ze szczególnym uwzględnieniem w niej roli mieszkańców Łek Dukielskich. Kolejnym punktem uroczystości było złożenie wieńców i zapalonych zniczy przez poszczególne delegacje: zastępcę burmistrza Dukli Bohdana Gocza, radnych Elżbietę Ryczak i Piotra Węgrzyna, sołtycki Małgorzaty Tomkiewicz, Ochotniczej Straży Pożarnej, Kół Gospodyń z Łek Dukielskich i Myszkowskiego, szkoły, parafii oraz stowarzyszenia „Jedność”.

Po odegraniu hymnu i pieśni „Śpij kolego” udano się z marszem „Pierwszej brygady” do dolnego kościoła – sali muzealnej, gdzie miał miejsce dalszy ciąg uroczystości w formie wieczornicy patriotycznej. Na wstępie prezes Stowarzyszenia powitał przybyłych i wyraził podziękowanie wszystkim zaangażowanym w budowę pomnika oraz upiększanie jego otoczenia (tablica z historią miejscowości, słupki z łańcuchami), a także prace przy montażu witryn i regałów w sali muzealnej. Te ostatnie zakupy i inwestycje były możliwe dzięki fundacji Pro Carpathia, która – na wniosek stowarzyszenia – wszystkie te inwestycje sfinansowała.

I rozpoczęto śpiewanie. Najpierw był „Marsz Polonia”, który doskonale wprowadził w prelekcje historyków dukielskich Stanisława Kalitę i Waldemara Olszewskiego. Oni właśnie – po krótkim przeglądzie najważniejszych dat związanych z drogami do odzyskania niepodległości – przeszli do głównego tematu tego wieczoru, którym był udział mieszkańców dukielszczyzny w działaniach wojennych i konspiracyjnych prowadzących do niepodległej Polski.

Powiedzieli na wstępie: *Dla Polski i Polaków I wojna światowa przyniosła skutki dwojakiego rodzaju. Z jednej strony*

walki toczyły się na ziemiach polskich przynosząc ogromne straty materialne, porównywalne ze stratami z okresu II wojny światowej. W armiach państw zaborczych służyło przymusowo w sumie ponad 3 mln Polaków, którzy często musieli walczyć przeciwko sobie. Co szósty z nich zginął. W Legionach walczyło ok. 40 tysięcy Polaków, z tego ok. 15 tysięcy oddało swe życie w walce o ojczyznę. Legiony Polskie tworzyli ludzie w zróżnicowanym wieku, różnych wyznań, warstw społecznych i narodowości; łączyła ich wiara w niepodległość, podtrzymywana później aż do 1989 r. Legiony Polskie były pierwszą polską formacją wojskową w XX w. Skupiły oddziały przed I wojną światową, głównie na terenie zaboru austriackiego. Swoim wysiłkiem zbrojnym podczas wojny, przyczyniły się do odzyskania niepodległości w 1918 r. 1358 żołnierzy Legionów otrzymało order Virtuti Militari. Swoją rolę w walkach o Niepodległą Polskę mają także nasi rodacy. Przypominamy Ich sylwetki. Dukla posiada tradycje niepodległościowe. Działaniami TG „Sokół” i Związku Strzeleckiego od początku istnienia przyświecały idee wolności i niepodległości, organizacje te odegrały dużą rolę w utrzymaniu tożsamości narodowej. Szczególnie w okresie międzywojennym wniosły spory wkład w pielęgnowanie narodowych tradycji i kształtowanie postaw patriotycznych, organizując często we współpracy ze szkołami dukielskimi obchody świąt narodowych i kościelnych oraz uroczystości rocznicowe z przedstawieniami teatralnymi i udziałem działającego przy „Sokole” chóru „Górskie Echo” pod kierownictwem J. Szajny oraz orkiestry dętej działającej przy „Strzelcu”.

Ku zaskoczeniu świata ku zaskoczeniu naszych sąsiadów i czasem złości, Polska powstała. Polska powstała ale nikt nie zadekretował, że przetrwa. Otrzymałmy to o co patrioci polscy w wieku XIX stale

zabiegali i nie mogli tego otrzymać, to znaczy zgodę mocarstw na to, że Polska będzie ale to była tylko zgoda nikt nam nie dawał ani granic ani nie zamierzał wysłać jednego żołnierza żeby niepodległość naszą utrzymać.

W ciągu dwóch lat nasi przodkowie wprowadzili polskie urzędy, zbudowali strukturę państwa, usprawnili komunikację, stworzyli milionową armię dosłownie z niczego. Stworzyli małą konstytucję a następnie konstytucję marcową, z której byliśmy dumni. Wprowadzała ustroj republikański o parlamentarno-gabinetowym systemie rządów. Warunki w jakich przyszło działać były fatalne, zniszczone miasteczka, wsie szalejące epidemie i głód. Wielu ludzi myślało o tym żeby przetrwać. W skład Rady Obrony Państwa weszli także politycy z naszych stron Edward Dubanowicz i Jan Stapiński.

Prelekcja była bogato ilustrowana slajdami z opisem i zdjęciami dotyczącymi tych wydarzeń. Poszczególne fragmenty uzupełniane były – na przemian – pieśniami legionowymi i powstańczymi śpiewanymi przez wszystkich uczestników oraz zespół złożony z członków zespołu „Łęczanie”. Wszyscy śpiewali najbardziej popularne piosenki legionowe „Białe róże”, „O mój rozmarynie”, „Wojenka, wojenka”. Natomiast zespół grał i śpiewał mniej znane, jak „Bywaj dziewczę zdrowe”, „Kadrówka”, „Warczą karabiny”, czy „Tam na błoni”. Na zakończenie zebrani usłyszeli jeszcze solowe wykonanie pieśni – modlitwy: „Piękna Pani o smutnym obliczu” przy akompaniamencie gitary.

Wszyscy zebrani mogli skorzystać z ciepłej kawy, herbaty, ciastek, a także „bogatego” żurku z chlebem. Ten ostatni rarytas przygotowała łęcka Fundacja.

Na zakończenie prezes i główny organizator Henryk Kyc podziękował wszystkim uczestnikom, Księdzu Proboszczowi, zastępcy burmistrza, prelegentom, organizacjom społecznym, samorządowcom, muzykom i obsłudze technicznej Antoniemu i Franciszkowi Kandefier, szkole za użyczenie projektora z tablicą i wszystkim, którzy przyczynili się w jakikolwiek sposób do podniosłego przeżycia tej uroczystości.

**Stanisław Kalita
Waldemar Olszewski**

Fot. str. 11

11 listopada w Łękach Dukielskich

Msza św. za Ojczyznę w kościele parafialnym w Łękach Dukielskich

Początkowo pod Pomnikiem Wdzięczności Pokoleń

Henryk Kyc - prezes Stowarzyszenia „Jedność” przybliżył zebrany kontekst wybuchu I wojny światowej

Prelekcja Stanisława Kalitę i Waldemara Olszewskiego

Fot. Franciszek Kandefier, Michal Jaracz

**Z okazji Świąt Bożego Narodzenia życzymy Państwu,
aby ten szczególny czas był okazją do spędzania miłych chwil w gronie najbliższych
w atmosferze miłości i wzajemnej życzliwości.
Niech zbliżające się Święta będą pełne refleksji nad tym co dobre, piękne i ważne
w życiu każdego z nas.**

Przewodniczący Rady Miejskiej w Dukli
Paweł Kuffner

Burmistrz Dukli
Krystyna Andruch

**Czytelnikom i Czytelniczkom Dukli.pl/DPS
Życzymy radosnych Świąt Bożego Narodzenia, spędzonych w gronie najbliższych.
Niech świąteczny czas mija bez trosk i zmartwień przynosząc Państwu dużo zdrowia,
miłości i nadziei.**

Redakcja Dukli.pl

Program pierwszej pomocy w Szkole Podstawowej w Dukli

Zapoznanie z tęczką ratownika medycznego

Nauka resuscytacji

Ratownicy medyczni z Samodzielnego Publicznego Pogotowia Ratunkowego w Krośnie Dominik Paszkowski i Marcin Pelczar

Podczas szkolenia praktycznego

Kwestowali dla fundacji NIEZŁOMNI

Kwestujący przy grobie Włodzimierza Knappa

Kwestujący z burmistrz Dukli Krystyną Andruch i hm Justyną Zimny na Cmentarzu Wojennym w Dukli

Zakończono remont Starego Magistratu

Elewacja frontowa budynku po remoncie

Bonie na elewacji od frontu

Odnowione wejście do sali teatralno-kinowej

Fot. kbr

Odnowiony balkon

Saga Dukli - Karpacki Art Book

Uczestnicy projektu

Rajd pieszy dukielskich studentów

Bardzo młoda kultura - podsumowanie 2024

Przedstawiciele partnerstwa

Pokaz broni palnej historycznej i współczesnej

Zainteresowanie pokazem było bardzo duże

Fot. [arch. M H-P w Dukli]

Na stacji Łupków

Fot. [arch. OK w Dukli]

Uczestnicy rajdu przy retorcje

Podkarpacka Liga Młodziczek

Uczestniczki ligi

Zajęcia na basenie

Podczas zajęć nauki pływania na basenie w Krośnie

Fot. [arch. MOSiR Dukla]

Szkoła Podstawowa z Jedlicza zwycięzcą

Zespoły z Dukli biorące udział w turnieju

Turniej o puchar abito.pl

Drużyny biorące udział w turnieju

IX Ogólnopolski Turniej Minisiatkówki

Zespoły biorące udział w turnieju

Kyokushin karate IKO World Cup Katowice 2024

Zwycięzynie World Cup Katowice 2024

Mandale dla Transgranicznej Informacji Turystycznej w Dukli

„Góra Cergowa o wschodzie słońca”

„Herb Gminy Dukla”

II kolejka Podkarpackiej Ligi Młodziczek

II kolejka Podkarpackiej Ligi Młodziczek za naszymi siatkarkami. Rywalizacja toczyła się w Sanoku, gdzie obie nasze drużyny zagrały z TSV i Sanoczanką.

Jako pierwsze na parkiet wyszły dziewczyny z II-go zespołu. W meczu z gospodarzem TSV Sanok za wiele nie były w stanie ugrać. Przegrywamy ten pojedynek 0:2 (7:25, 15:25). W drugim meczu, który już był bardziej wyrównany odnosimy pierwsze zwycięstwo nad Sanoczanką Sanok 2:0(26:16, 26:24). Mamy nadzieję, że to zwycięstwo spowoduje większą wiarę w swoje umiejętności i jeszcze większą determinację na boisku. Dziś wystąpiliśmy w składzie: **Aleksandra Ukleja, Milena Wróbel, Maja Czech, Maja Brekiesz(k), Hania Drozd, Oliwia Gadzała, Sara Możdżan, Lena Pawlik, Tatiana Tyburcy, Lena Dembi-czak, Magdalena Zima.**

Gdy dziewczyny cieszyły się jeszcze z pierwszego zwycięstwa na parkiet wyszedł nasz I zespół, który dziś wystąpił w składzie: **Zuzanna Maślanka (k), Amelia Maślanka, Inga Gumienny, Emilka Bik, Zofia Szmyd, Julia Bąk, Lora Tanka, Amelia Kucharska, Karolina Szczepanik i Anita Olszyk.** Pierwszy mecz z Sanoczanką łatwo, szybko 2:0(25:13, 25:12). To mecz TSV Sanok miał pokazać jaka jest siła naszego zespołu. Początek kapitalny. Zagrywka to element, który zdecydował o naszym zwycięstwie 25:15. Drugi set to kopia pierwszego tym razem na korzyść zespołu z Sanoka. Zbyt duża ilość naszych błędów i wynik 15:25. O zwycięstwie w tym meczu zdecydował więc tie-break. Od pierwszej piłki to nasze siatkarki dominowały na boisku. Wróciła świetna zagrywka oraz gra w obronie. Wygrywamy 15:8 i podobnie jak w II drużynie radość i uśmiechy pojawiły się w I zespole. Na boisku pojawiły się wszystkie zawodniczki i każda miała swój duży wkład w końcowy wynik. Brawo.

Krzysztof Belczyk, fot. str. 23

IX Ogólnopolski Turniej Mini Siatkówki

10 listopada 2024 nasze siatkarki wzięły udział w “IX Ogólnopolskim Turnieju Mini siatkówki z okazji Dnia Niepodległości”. Do Nadarzyn pod Warszawą przyjechało 32 zespoły. Rywalizacja rozpoczęła się rano i trwała aż do późnych godzin popołudniowych. Nasza drużyna w składzie: **Emilia Kaszuba, Alicja Borowiecka, Lena Szczurek, Milena Szczęsny i Lena Szyszlak** rozegrała 7 spotkań. Nasz bilans to 4 zwycięstwa i 3 porażki. Wygrywamy z drużynami z: Łodzi, Warszawy, Rawy Mazowieckiej, Białegostoku. Przegrywamy z drużynami z: Katowic, Nieporętu i Łodzi. Turniej zweryfikował nasze siatkarskie umiejętności i pokazał ile jeszcze pracy przed nami. Krótkie okresy fantastycznej gry, przeplatamy okresami gry słabej, gdzie popełniamy dużo prostych błędów. Na pewno rywalizacja w turnieju przyniesie korzyści w przyszłości, wymaga to jednak dalszej intensywnej pracy na zajęciach.

Damian Leśniak

Fot. str. 14

Kyokushin karate IKO World Cup Katowice 2024

Pierwszy, bardzo intensywny dzień Kyokushin karate IKO World Cup Katowice 2024 za nami. Mamy ogromne powody do radości. Uczestniczyło w rozgrywkach w pierwszym dniu 878 zawodników z całego świata. Sensei Marek Sawczuk i Sensei Adam Buczyński pełnili odpowiedzialną rolę sędziów. Zawodnicy z naszego klubu bardzo się starali i każdy odniósł sukces.

Wyniki:

Sensei Wiktoria Bilka zajęła II miejsce w kategorii KATA
Sensei Radosław Gonet zajął II miejsce w kategorii KATA
Ewa Szuber zajęła II miejsce w kategorii KUMITE
Aleksander Wojdacz zajął III miejsce w kategorii KUMITE
Hubert Kolasa zajął 4 miejsce w kategorii Kumite
Tymoteusz Walczak zajął 4 miejsce w kategorii Kumite
Oliwia Twardzik zajęła 4 miejsce w kategorii Kumite

Pozostali zawodnicy znaleźli się w pierwszej dziesiątce, co jest niebywale istotne w tej randze rozgrywek. Są to: Amelia Bilka, Patrycja Brej, Lena Bors, Antoni Kogut, Elena Ornalik, Lena Bilka, Aleksandra Wojdacz.

Rodzice z naszego Klubu zostali wyróżnieni i pełnili odpowiedzialną funkcję obsługi technicznej głównej maty. W trudach walk rolę sekundantów pełnili Sensei Radosław i Sensei Wiktoria. Pozostali rodzice kibicowali i trzymali mocno kciuki. Bardzo wysoki poziom imprezy i jej prestiż dał nam wszystkim wiele doświadczeń i ukierunkował na dalsze działania. Bardzo dziękujemy Organizatorom za możliwość doświadczenia niesamowitych sportowych wrażeń. Gratulujemy Wszystkim pozostałym uczestnikom. OSU

Marek Sawczuk

Fot. str. 14

Turnieju Mini Piłki Siatkowej o Puchar abito.pl

Nasze siatkarki wzięły udział w “Turnieju Mini Piłki Siatkowej o Puchar abito.pl”. 24 zespoły, które przyjechały do Niepołomic walczyły w kategorii 3ek. Nasze dziewczyny rywalizowały ze zmiennym szczęściem. W I etapie wygrywamy tylko z drużyną z Niepołomic a przegrywamy z Krakowem i Staniątkami. II runda to też tylko 1 zwycięstwo (Tarnów) i 2 porażki (Nowy Sącz, Niepołomice). III runda gier to mecze z Gdowem i Nowym Sączem. Tu doznajemy dwóch porażek i ostatecznie turniej kończymy na miejscu XXI.

Graliśmy w składzie: **Maja Szuba, Maja Kasprzycka, Zuzanna Dubiel i Amelia Baluta.** Był to pierwszy turniej w tej kategorii dla naszych zawodniczek. Jak to bywa na turniejach każdy błąd, każdy stracony łatwo punkt “boli”, a my popełniliśmy dziś mnóstwo błędów. Serdeczne podziękowania dla organizatorów – AS Niepołomice – za zaproszenie. Możliwość gry z innymi zespołami pokazała ile jeszcze pracy przed naszymi siatkarkami, aby w kolejnych turniejach nasza gra wyglądała o wiele lepiej.

Damian Leśniak

Podkarpacka Wojewódzka Liga Młodzieży – trzecia kolejka

W Podkarpackiej Wojewódzkiej Lidze Młodzieży występują dwa nasze zespoły to “ten” mecz wcześniej czy później musiał się odbyć. Po dwóch stronach siatki, przeciwko sobie wystąpiły UKS MOSiR Dukla I i UKS MOSiR Dukla II. Wszystko to w ramach 3 kolejki spotkań. Walki za wiele nie oglądaliśmy, bo przewaga I zespołu była ogromna. Dziewczyny z II zespołu walczyły, grały ambitnie, ale sportowo to I zespół dominował co ma odzwierciedlenie w wyniku 2:0 (25:9, 25:9). W drugim meczu zespół UKS MOSiR Dukla I rywalizowały z SST Lubcza Raclawówka. Błyskawiczny mecz. Kapitałna zagrywka (Amelia Kucharska 18 asów) i po niespełna 30 minutach na tablicy wyników 2:0 (25:4, 25:3) na naszą korzyść. Na szczególną pochwałę zasługuje gra w obronie, walka o każdą piłkę chociaż wynik był wysoki, a przewaga bezpieczna nie było straconych piłek.

Na ostatni mecz dzisiejszego dnia wyszły UKS MOSiR Dukla II i SST Lubcza Raclawówka. W pierwszym secie bardzo wyrównany mecz. Dobre akcje i popsute zagrywki – tak wyglądał ten set. Na szczęście to nasze siatkarki wygrywają 25:21. Drugi set to już pewne nasze zwycięstwo 25:15 i 2 punkty meczowe dopisujemy do ligowej tabeli. Z każdym meczem widać postęp w grze naszych siatkarek. Praca wykonywana na zajęciach powoli przynosi efekty. Niestety dziś kontuzji doznały dwie nasze siatkarki: Lena Walaszczyk i Aleksandra Ukleja. Mamy nadzieję, że urazy okażą się niegroźne i dziewczyny szybko do nas wrócą.

Skład UKS MOSiR Dukla I:

Zuzanna Maślanka (k), Amelia Maślanka, Lora Tanka, Blanka Belczyk, Amelia Kucharska, Emilia Bik, Inga Gu-mienny, Anita Olszyk, Karolina Szczepanik.

Skład UKS MOSiR Dukla II

Maja Brekiesz (k), Maja Czech, Lena Walaszczyk, Lena Dembiczak, Aleksandra Ukleja, Magdalena Zima, Sara Moż-dżan, Oliwia Gadzała, Hanna Drozd, Tatiana Tyburcy, Milena Wróbel.

Krzysztof Belczyk

Fot. str. 14

AFC Events Cup

Udany występ zaliczyła reprezentacja rocznika 2017 na turnieju w Chorkówce

Do rozgrywek przystąpiło 14 zespołów, które rywalizowały w dwóch grupach grając każdym z każdym. W pierwszej fazie turnieju chłopcy rozegrali 6 meczy przegrywając tylko raz z zespołem z Nowego Sącza. Dało nam to drugie miejsce w grupie i możliwość gry o podium.

Niestety ten mecz przegrywamy w karnych z Krosnem, ostacnie kończąc zmagania na bardzo dobrym 4 miejscu.

MOSiR Dukla

Szkoła Podstawowa z Jedlicza zwycięzcą

Jak co roku na sportowo uczciliśmy rocznicę odzyskania niepodległości “IX Turniejem Mini Piłki Siatkowej z okazji Dnia Niepodległości”. W zawodach udział wzięło 6 zespołów, które rywalizowały “każdy z każdym”. Po kilku emocjonujących pojedynkach i kilku godzinnej walce na siatkarskim parkiecie, wyłoniliśmy zwycięzcę. Okazały się nimi zawodniczki Szkoły Podstawowej z Jedlicza. Na miejscu II nasze siatkarki – MOSiR Dukla I – które walkę o końcowe zwycięstwo w turnieju przegrały małymi punktami. O miejscu III również zdecydowały małe punkty. Tutaj różnica była najmniejsza z możliwych, bo o tym że na podium stanęły zawodniczki Szkoły Podstawowej z Korczyny II zdecydował jeden mały punkt. O tyle właśnie wyprzedził swoje koleżanki z zespołu Korczyna I. Na dwóch ostatnich miejscach MOSiR Dukla II i MOSiR Dukla III.

Składy, w których wystąpiły nasze zespoły:

- MOSiR Dukla I: **Emilia Kaszuba, Lena Szyszlak, Lena Szczurek, Milena Szczęsny.**

- MOSiR Dukla II: **Alicja Borowiecka, Iga Demczuk, Maria Jaskółka, Sara Kopertyńska, Kornelia Buczek.**

- MOSiR Dukla III: **Kaja Rajchel, Amelia Bogaczyk, Malwina Świerk, Milena Pancierz, Oliwia Frydrych, Justyna Dziadowicz.**

Damian Leśniak, fot. str. 14

Zajęcia na basenie dla dzieci z Gminy Dukla

Rozpoczęliśmy zajęcia nauki pływania dla dzieci z gminy Dukla na basenie w Krośnie. Pod okiem instruktorów pływania dzieci szybko opanują podstawowe zachowania w wodzie oraz technikę stylów pływania.

Mateusz Lorenc, fot. str. 14

Świętowali Dzień Seniora

Seniorzy z Gminnego Klubu Seniora w Dukli obchodzili uroczyste „Światowy Dzień Seniora”, który przypada na dzień 14 listopada. W zajeździe „Galicja” czekała na nich kawa, pyszne ciasto i ciepły domowy obiad. Panie i panowie mieli możliwość porozmawiać, pospiewać a nawet potańczyć przy biesiadnej muzyce granej na akordeonie przez pana **Bartosza Głoda**. W uroczystości wzięli również udział zaproszeni goście: burmistrz Dukli Krystyna Andruch, zastępca burmistrza Bohdan Gocz, sekretarz Gminy Dukla Marek Hejnar oraz koordynator projektu Tomasz Nawrocki.

Agata Szwałt

Fot. str. 23

Powiatowego Konkursu Plastyki Dzieci i Młodzieży – Eliminacje gminne - „Moje Boże Narodzenie”

I. Organizator Konkursu:
Starostwo Powiatowe w Krośnie, Zespół Szkół w Iwoniczu, Ośrodek Kultury w Dukli

II. Cel konkursu i temat
Celem konkursu jest poszukiwanie młodych talentów z terenu powiatu krośnieńskiego oraz rozbudzanie poczucia piękna i przygotowanie do odbioru sztuki.

Temat „Moje Boże Narodzenie” – temat bardzo szeroki, pozwalający dzieciom i młodzieży wyzwolić inwencję twórczą.

III. Warunki uczestnictwa

- Konkurs jest adresowany do uczniów szkół podstawowych oraz uczestników zajęć pozaszkolnych w wieku od 7 do 15 lat z terenu GMINY DUKLA,
- Format prac nie powinien przekraczać 50 x 70 cm.
- Technika prac dowolna: malarstwo, rysunek, grafika na papierze.
- Prac nie należy oprawiać i zaopatrywać w passe partout.
- Prace przestrzenne będą wykluczone
- Każda praca powinna być opisana czytelnie na odwrocie i zawierać:
  - imię i nazwisko,
  - wiek, klasa, kategoria
  - nazwa i adres szkoły, placówki, nr telefonu,
  - imię i nazwisko nauczyciela/prowadzącego,
  - adres e-mail oraz nr telefonu uczestnika.
- Uczestnictwo w konkursie jest jednoznaczne z akceptacją warunków konkursu.
- Udział w konkursie jest dobrowolny, jednakże dostarczenie karty zgłoszenia oraz prac na konkurs uważane będzie za uznanie warunków niniejszego regulaminu, w tym wyrażenie zgody na przetwarzanie danych osobowych oraz nieodpłatne publikowanie wizerunku w celach informacyjnych i promocyjnych.
- Administratorem danych osobowych jest Starostwo Powiatowe w Krośnie.
- Więcej informacji można uzyskać pod nr tel. 662054407

Miejsce i termin składania prac konkursowych

Prace należy składać w siedzibie Ośrodka Kultury w Dukli do 11 grudnia 2024r.

Ocena prac konkursowych:

Złożone prace będzie oceniać powołana przez organizatora Komisja Konkursowa.

Prace będą oceniane w następujących kategoriach:

- klasy I-III Szkoły Podstawowe
- klasy IV-VI Szkoły Podstawowe
- klasy VII-VIII Szkoły Podstawowe

Zakończenie konkursu

- Wybrane prace (przez komisje eliminacyjną) zostaną przesłane do konkursu powiatowego.
- O wynikach i dokładnym terminie podsumowania konkursu uczestnicy poinformowani zostaną telefonicznie lub e-mailowo.

- Organizator zaplanował podsumowanie konkursu 13 stycznia 2025 roku o godz. 11.00 w Zespole Szkół w Iwoniczu, gdzie zostaną przyznane nagrody i wyróżnienia.

KARTA ZGŁOSZENIA DO POWIATOWEGO KONKURSU PLASTYCZNEGO „MOJE BOŻE NARODZENIE”

(prosimy o wypełnienie dużymi literami)

Imię .....

Nazwisko .....

Adres zamieszkania .....

.....

Kategoria wiekowa (klasa) .....

Adres e-mail .....

Numer telefonu .....

Nazwa szkoły, placówki .....

Nr. tel/e-mail .....

Wyrażam zgodę/nie wyrażam zgody* na przetwarzanie danych osobowych mojego dziecka zawartych w niniejszej karcie zgłoszenia na potrzeby przeprowadzenia Powiatowego Konkursu Plastycznego Moje Boże Narodzenie zgodnie z ustawą z dnia 29.08.1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn.zm.) w zakresie koniecznym do prawidłowego przeprowadzenia konkursu oraz w celach promocji przedsięwzięcia.

.....
data i podpis rodzica/opiekuna

Oświadczenie:

- Oświadczam, że zapoznałem/am się z regulaminem Konkursu i akceptuję jego postanowienia.
- Wyrażam zgodę/nie wyrażam zgody* na przetwarzanie przez Organizatora danych osobowych i danych wizerunkowych mojego dziecka, zgodnie z art. 6 ust. 1 lit.a Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)” przez Organizatora Konkursu, dla celów związanych z realizacją i promocją Konkursu.
- Oświadczam, że zapoznałem się z Informacją o Przetwarzaniu Danych Osobowych, w celu związanym z realizacją Powiatowego Konkursu Plastycznego „Moje Boże Narodzenie”, która jest umieszczona poniżej na niniejszej karcie zgłoszenia.

.....
data i podpis rodzica/opiekuna

Operacja Karpacko - Dukielska 8 IX - 30 XI

(inaczej - Operacja Dukielsko-Preszowska) cz. 3

Słowackie Powstanie Narodowe

Powstanie wybuchło 29 sierpnia 1944 roku, kiedy wojska niemieckie wkroczyły na teren państwa słowackiego ks. Tiso. Było to reakcją na zlikwidowanie w Martinie, na rozkaz współpracującego z partyzantami dowódcy garnizonu, niemieckiej misji wojskowej wracającej z Rumunii. Powstanie objęło 30 powiatów, zamieszkałych przez 1,7 mln mieszkańców. Przeciwko powstańcom walczyło na początku ok. 15 000 Niemców, których siły wzrosły w połowie października do 48 000 ludzi w 4 dywizjach, 4 grupach bojowych i 10 batalionach, w tym jednostki pancerne. Siły powstańcze liczyły początkowo 18 000 oficerów i żołnierzy Armii Słowackiej, a po dwóch kolejnych mobilizacjach - 60 000 ochotników z armii powstańczej i 18 000 partyzantów (w tym sowieckich). Powstanie zasiłowało również ponad 8 000 zagranicznych ochotników. Jednak powstańcom brakowało broni - wielu zmobilizowanych nie weszło do walki z braku karabinów. Dowódcą powstańczej 1 Armii Czechosłowackiej był do 7 października 1944 roku gen. Jan Golian, a po nim gen. Rudolf Viest. Politycznym i wojennym centrum powstania była Bańska Bystrzyca, gdzie urzędowała Słowacka Rada Narodowa (założona w grudniu 1943 roku i skupiająca przedstawicieli wszystkich niefaszystowskich ugrupowań słowackich z komunistami włącznie - mająca charakter faktycznie demokratyczny). Armia powstańcza wspierana była przez 1 Czechosłowacki Pułk Myśliwski oraz kombinowaną eskadrę sformowaną na powstańczym lotnisku Tri Duby. Powstanie wspierały również sowiecka, amerykańska i brytyjska misje wojskowe. Pomoc wojskowa nadchodziła drogą lotniczą ze strony Armii Czerwonej i aliantów zachodnich. Niestety była ona niewystarczająca, głównie z winy Stalina, który w pewnym momencie spisał powstanie słowackie „na straty” (na przykład odmówił aliantom zachodnim udostępnienia baz lotniczych dla samolotów dostarczających broń powstańcom - identycznie jak w przypadku powstania warszawskiego).

Przez 2 miesiące siły powstańcze prowadziły boje obronne. Pod koniec października 1944 roku pod naporem przeważających

Nizny Komarnik 1944 rok

sił niemieckich dowództwo powstania zarządziło wycofanie się w góry i przejście na partyzancki sposób walki (już przed wybuchem powstania brano pod uwagę taki wariant i przygotowano magazyny w górach z zaopatrzeniem i amunicją). Akcję partyzancką prowadziło 40 oddziałów kierowanych przez sztab usytuowany w Niżnych Tatrach.

Na opuszczonych terenach zaczął się terror skierowany przeciwko ludności cywilnej. Jego wynikiem było 211 masowych grobów z 5395 ofiarami, 90 spalonych wsi, 50 000 ludzi wywieziono do obozów koncentracyjnych.

Okres powstania słowackiego to jedyny okres demokratycznych rządów (w wykonaniu Słowackiej Rady Narodowej) w historii Słowacji przed powstaniem obecnej Republiki Słowackiej. Stąd Słowacy traktują go jako ważny w historii państwa słowackiego okres.

Waldemar Póchtłopek

VI Pokaz broni palnej historycznej i współczesnej

W Muzeum Historycznym-Pałac w Dukli 10 listopada br. odbył się „VI Pokaz broni palnej historycznej i współczesnej” zorganizowany przez **Dukielskie Stowarzyszenie Strzeleckie** ze współpracy z naszym Muzeum. Wydarzenie to organizowane jest cyklicznie i cały czas cieszy się ogromnym zainteresowaniem ze strony zwiedzających. W tym roku pokaz odwiedziło w kilku grupach prawie 300 osób. Na wystawie członkowie Stowarzyszenia zaprezentowali 73 jednostki broni palnej zarówno historycznej jak i współczesnej. Był to jak dotąd rekordowa ilość jednostek. Prezentowana broń strzelecka pochodziła z czasów wojen światowych

oraz była to broń stosowana współcześnie, którą możemy zaklasyfikować jako wojskową, sportową i myśliwską. Niektóre z nich to były unikatowe, trudne do kupienia nawet w środowisku kolekcjonerskim. Zainteresowani mieli możliwość zapoznać się z historią poszczególnych typów broni oraz ze sposobem jej obsługi. Zaletą pokazu jest możliwość „dotykania eksponatów”, co odbiega od reguł zwiedzania praktykowanych przez muzea. Członkowie Stowarzyszenia udzielali indywidualnie szczegółowych informacji, również na temat obowiązujących przepisów dotyczących posiadania broni. Dukielskie Stowarzyszenie Strzeleckie ma celu rozwój i upo-

wszechnianie kultury fizycznej w zakresie sportu strzeleckiego i strzeleckiej rekreacji, propagowanie tradycji strzelectwa i kolekcjonerstwa broni i militariów, a także zrzeszanie osób zajmujących się strzelectwem oraz działalnością kolekcjonerską w zakresie broni, amunicji i militariów. Kolekcjonerski charakter Stowarzyszenia należy rozumieć zgodnie z przepisami o broni i amunicji. Serdecznie dziękujemy Dukielskiemu Stowarzyszeniu Strzeleckiemu za profesjonalne przygotowanie pokazu oraz za ogromną wytrwałość w prezentowaniu swoich kolekcji broni.

Mateusz Such

Muzeum Historycznego-Pałac w Dukli

Fot. str. 12

Kalendarium zdarzeń różnych

Z Dukli i okolic

Krosno, 19 listopada 1944 roku. (Wysiedlenie z pasa wojennego. Odpis). Starostwo powiatowe w Krośnie. Do ob. Wójta gminy zbiorowej w Nadole – Dukla. Dowództwo Armii czerwonej na skutek koniecznych do przeprowadzenia operacji wojennych i ochrony w związku z tym ludności cywilnej zarządziłem wysiedlenie wszystkich mieszkańców w strefie 12 do 15 km od linii frontu. Wysiedlenie ludności cywilnej ma być przeprowadzone w nieprzekraczalnym terminie do dnia 25.XI. br. Po tym terminie nikt nie może się znajdować w nakazanej do wysiedlenia strefie. Poszczególne jednostki armii czerwonej otrzymały już w tej sprawie rozkazy. W związku z powyższym zarządzam:

1. Przesiedlenie gromad leżących w pasie 15 km od linii frontu z gminy zbiorowej Nadole – Dukla gminy zb. Miejsce Piastowe oraz gromad Krościenko Niżne, Kombornia, Iskrzynia gm. zb. Korczyzna.
2. Ob. Wójt wezwie natychmiast mieszkańców zainteresowanych gromad, sposobem także praktykowanym, by o ile jest to możliwym przenieśli się do swych krewnych wzgl. znajomych poza obręb pasa wysiedlonego, nie czekając na wysiedlenie.
3. Ob. Wójt wezwie Sołtysów do natychmiastowego założenia gromadzkich Komitetów wysiedlenia, którzy zajmą się przesiedleniem ludności oraz wybiorą załogę złożoną z miejscowych obywateli w sile 1 na 20 mieszkańców. Obowiązkiem załogi jest pozostanie na miejscu w gromadzie, oraz pilnowanie domów i pozostawionego mienia.
4. Ob. Wójt porozumie się natychmiast z ob. Wójtem gminy do której jego mieszkańcy mają być przesiedleni i ułoży z nim szczegółowy plan przesiedlenia i zakwaterowania.
5. Wszystkie znajdujące się w gromadach konie mają być użyte do przesiedlenia ludności. Ponad to ob. Wójt porozumie się z ob. Wójtem na którego teren ma być przesiedlona jego ludność i zażąda podwód z jego gminy do pomocy w przesiedleniu.
6. Do dnia 25 bm. wszystkie podwoły są wolne od wszelkich świadczeń i mają być użyte wyłącznie w akcji przesiedleniowej.
7. Wszystkie środki żywnościowe, jak ziemniaki, kapusta, zboże itp. mają być

zmagazynowane w jednym miejscu, o ile nie zostaną zabrane przez wysiedlonych. Straż przy pozostawionych środkach żywnościowych ma pełnić pozostałona załoga i milicja.

8. Zarządy gminne, oraz Sołtysi gromad pozostają na miejscu do czasu otrzymania dalszych zarządzeń.
9. Dalsze sprawy związane z przesiedleniem ludności oraz zapewnieniem tejże warunków wegetacji, na nowych terenach, załatwiać będzie Komitet pomocy przesiedlonym, urzędujący przy Starostwie w Krośnie.
10. Ob. Wójt przez swych Sołtysów uda się do władz czerwonej armii stacjonowanych w jego gromadzie i poprosi o pomoc w środkach lokomocji przy przesiedleniu.
11. Pracownicy kopalni i przemysłu naftowego otrzymują specjalne zarządzenia w sprawie przesiedlenia z dyrekcji państwowego przemysłu naftowego.
12. Odpis niniejszego zarządzenia otrzymują równocześnie i ob. Wójtowie na których terenach ma być ludność przesiedlona. Za zgodność odpisu: Nadole dnia 22/XI 1944 Szubrycht. Archiwum Państwowe w Rzeszowie Oddział w Sanoku. Akta Miasta Dukli.

Krosno, 23 listopada 1944 roku. (Starostwo powiatowe w Krośnie. Odpis. Akcja przesiedleniowa). Rozdzielnik. (...) V. Gmina Polany. Polany, Myscowa, Olchowice, Huta polańska, przesiedlone do gromad gminy zb. Iwonicz. VI. Gmina

Nadole – Dukla. Nadole, Dukla, Równe, Draganowa, Zboiska, Głojsce, Cergowa, Iwla, Teodorówka, Jasionka, Lipowica, Hyrowa, Trzciana, przesiedlone do gromad gminy zb. Miejsce Piastowe oraz gromad Krościenko Wyżne, Kombornia i Iskrzynia gminy zb. Korczyzna. VII. Gmina Tylawa. Tylawa, Mszana, Ropianka, Smereczne, Wilsznia, przesiedlone – Ukraińcy do gromad Ulucz, Hroszówka, Jabłonica Ruska gminy zb. Dydnia powiat brzozowski (za San), zaś Polacy do miasta Krosna. (...) Obywatelowi Wójtowi gminy zb. w Dukla Nadole przesyłam do wiadomości w ślad za tut. zarządzeniem z dnia 21 bm. po ustaleniu sprawy z Komendą wojenną Armii Czerwonej. Równocześnie donoszę, iż po uzgodnieniu z dowództwem Armii czerw. na miejscu w gromadzie pozostać mogą wraz z rodzinami: I. Wszyscy pracownicy kopalni i przemysłu naftowego. II. Wójtowie i sołtysi gromad. III. Robotnicy drogowi wybrani przez drogomistrzów w myśl pisma pow. zarządu drogowego. IV. Wiśniowa dwór z 20 ludźmi. V. Młyny z obsługą. VI. Ochrona w dworach. VII. Leśni i gajowi w liczbie 30 ustaleni przez inspekcję leśną. VIII. Milicja ob. IX. Dzieci. Akcja przesiedleniowa musi być przeprowadzona w terminie do dnia 25 XI b. r. włącznie. Za zgodność odpisu: Nadole dnia 24/XI 1944 Szubrycht.

Archiwum Państwowe w Rzeszowie Oddział w Sanoku. Akta Miasta Dukli.

Fragment książki Jacka i Joanny Koszczan: „Kalendarium zdarzeń różnych z Dukli i okolic znalezionych w prasie codziennej i innych dokumentach w latach 1940-1990”, która dopiero ukaże się w 2025 roku. Zachowano oryginalną pisownię.

Schronisko młodzieżowe w Dukli

Dobiegły końca prace remontowe w zabytkowej kamienicy w Dukli, gdzie mieści się Szkolne Schronisko Młodzieżowe. Inwestycja o wartości ponad 365 tysięcy złotych została zrealizowana dzięki znaczącemu wsparciu z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

W środę (18 listopada), odbył się oficjalny odbiór prac remontowych. W uroczystości uczestniczyli m.in. starosta krośnieński Jan Pelczar, przedstawiciele Starostwa Powiatowego w Krośnie, inspektor nadzoru Radosław Kujawski oraz wykonawcy robót.

źródło: <https://www.terazkrosno.pl>

„Woda na młyn” dla oszustów

Świat pszczelarski musi borykać się z nowym problemem. W Chinach można kupić syntetyczny wosk. I nie jest to wosk pszczeli zafałszowany jakimś związkiem chemicznym, tylko w całości syntetyczny wosk, uzyskany w sposób przemysłowy. Chemicznie jest bardzo zbliżony do wosku pszczelego, jednak pszczoły go nie akceptują. Tak na oko nawet doświadczony pszczelarz nie jest w stanie ocenić, że ma do czynienia z fałszywym woskiem pszczelim. Co gorsze podczas próby pszczelarz ocenił go jako wosk pierwszej klasy. Zafałszowanie wosku pszczelego woskiem syntetycznym jest nie do wykrycia. Laboratoria również mają z tym problem. Jakie lekarstwo na ten stan rzeczy. Zamknąć obieg wosku w swojej pasiece. A co z pszczelarzami którzy zaczynają swoją przygodę pasieczną? Skąd oni mają wziąć pewny wosk na start? Produkcja wosku pszczelego ma swoją wydajność i nie da się jej zwiększyć. Więc tego produktu będzie i tak za mało w porównaniu do potrzeb. Pszczelarze muszą się bronić. W UMCS w Lublinie opracowano urządzenie, które mogło być orężem w walce z oszustami wosku. To jednak jego cena jest ceną zaporową. Nawet organizacje pszczelarskie nie mogą sobie pozwolić na jego zakup a co dopiero zwykli pszczelarze. Przewiduje, że pojawienia się syntetycznego wosku może spowodować jeszcze większe braki na rynku wosku pszczelego. Firmy produkujące węzę wprawdzie nie ucierpią,

bo dostosują się do przerobu wosku przerzonego na węzę ale to wymaga posiadania przez pszczelarza minimum 50 kg wosku. Co najmniej połowa tego wosku mogłaby trafić na rynek, ale teraz każdy pszczelarz będzie go gromadził dla siebie. Przez kilka lat spowoduje to jeszcze większy deficyt surowca co dla oszustów będzie „wodą na młyn”. Mieszanie wosku prawdziwego z syntetycznym jest wysoce opłacalne. Bo wosk syntetyczny kosztuje 1/3 cenę prawdziwego. Więc zarobek jest na „dzień dobry” dwieście procent. Kilkanaście lat temu w Polsce doszło do wielkiego oszustwa i na rynek trafiła węza z wosku zafałszowanego parafiną i stearyną. Do dzisiaj pojawia się węza z pewną domieszką tych substancji. Jednak jest to taka znikoma ilość zafałszowania, że podważa zasadność celowego fałszowania. Finansowo taki proceder się nie opłaca. Świadczy to o tym jak trudno zafałszowania usunąć z rynku. Aby je usunąć całkowicie, konieczne jest zutyliżowanie każdej partii węzy z wykrytym zafałszowaniem. Jednak to spowo-

dowało by kolejną zapaść na rynku. A to znowu zwiększa proceder oszustwa. Zamiast uleczyć sytuację, spowodowałoby jej pogorszenie.

Wosku pszczelego potrzebuje także rynek farmaceutyczny i kosmetyczny. Produkt w tej branży musi być jak najwyższej jakości. Analizy rynku skupu wosku pokazują, że Chińczycy prawdziwy wosk kupują na całym świecie. W ich kulturze wosk pszczeli jest ceniony i wykorzystywany na wielką skalę. Tak wysoka konsumpcja powoduje, że zmuszeni są szukać zamienników i jednym z nich jest wosk syntetyczny. W meblarstwie, wyrobach skórzanych, przemyśle lakierniczym syntetyczny wosk może być zamiennikiem, ale w pszczelarstwie absolutnie nie, a nawet stanowi wielkie zagrożenie.

Witold Puz

Koło Pszczelarzy w Dukli
WZP w Rzeszowie

*Niech te święta będą słodkie jak miód, pełne ciepła, radości
i rodzinnego spokoju.*

*Niech w sercach zagości harmonia, jaką pszczoły tworzą
w swoich ulach.*

*Zdrowia, szczęścia i pomyślności w Nowym Roku, by każda chwila
smakowała życiem tak słodko jak świeży miód prosto z plastra.*

Radosnych Świąt życzy Koło Pszczelarzy w Dukli

Łowiectwo i ekologia

Uroczyste polowanie wigilijne

Polowanie wigilijne to jedna z najstarszych i najmilszych tradycji polskiego łowiectwa. Mimo sprzeciwów domowników, myśliwi starają się wyrwać do lasu, by choć przez parę godzin polować. W dniu tym jednak nie urząda się polowań hucznych i wielkich, nie sprasza się gości, lecz w gronie najbliższych spędza się dzień i łamie opłatkiem w lesie lub polu. Kolejnym elementem tego polowania jest wspólne śpiewanie kolęd. Polowanie wigilijne nie bywa długie, jednak dla braci łowieckiej ważne jest, aby na takim spotkaniu być, złożyć sobie życzenia, podebrać z paśnika kilka ździebeł siana, które znajdzie się pod obrusem na wigilijnym stole. Święto ma również zwierzyzna. W dobrym tonie leży, by w większości uchodziła nie strzelana.

Według starych, myśliwskich legend, ten kto uczestniczy w polowaniu wigilijnym długo jeszcze będzie polował, a Kraina Wiecznych Łowów będzie musiała na niego jeszcze długo cze-

kać. Dlatego też w tym dniu na polowanie starają się przychodzić wszyscy, którym tylko zdrowie na to pozwala.

Z myśliwskim pozdrowieniem „DARZ BÓR”

Bartosz Szczepanik

*Wszystkim Czytelnikom naszej gazety, myśliwym,
leśnikom i drzewiarzom oraz sympatykom łowiec-
twa i przyrody życzę z okazji zbliżających się Świąt
Bożego Narodzenia dużo zdrowia i pogody ducha
oraz szczęśliwego Nowego Roku 2025.*

Pieszny rajd studentów

Ulubioną formą czynnego wypoczynku Studentów Dukielskiego Uniwersytetu III Wieku są wycieczki krajoznawcze i rajdy, szczególnie te jesienne. Ostatni wypad odbył się 18 października 2024r.

Z Dukli wyruszyliśmy rankiem do Komańczy. Busem dotarliśmy w miejsce, gdzie od wielu lat tradycyjnie wypala się węgiel drzewny. Mogliśmy zobaczyć jak wyglądają tzw. retorty czyli piece na drzewo. Proces wypału trwa 3 dni: ładowanie, wypał, studzenie. Jak nam powiedziano, takich retort jest już tylko 11, a pieców 84 w całych Bieszczadach. W sąsiedztwie tych osmalonych retort znajduje się mała kapliczka z postacią św. Trybaldy z Trewiru, pustelnika z XI w., patrona smolarzy i mielarzy, czyli wypalaczy drewna (węgla drzewnego). W dalszą drogę udaliśmy się ponownie busem, ale po paru kilometrach grupa dotarła do stacji Łupków, która znajduje się na terenie Jaśliskiego Parku Narodowego. Jest tu piękny stary budynek dworca kolejowego. Dwa razy dziennie przyjeżdża tu pociąg, ale czas świetności stacji opisanej kiedyś w Wojaku Szwejku już dawno minął. Teraz jest to

ciekawa „perełka” na trasie turystycznej. Jest to miejsce z ciekawą historią sięgającą czasów austro – węgierskich, mówiące o walkach o polskość tych ziem. Stąd o godz. 9.30 ruszyliśmy pieszo szlakiem wzdłuż granicy polsko – słowackiej w poszukiwaniu Tunelu w Łupkowie. Nasz przewodnik Waldemar poprowadził nas średnio trudną trasą Przesmyku Łupkowskiego 637 m.n.p.m. Po drodze opowiadał historię zdarzeń z roku 1915, walk podczas tzw. Wielkiej Wojny, kiedy to oddziały strzelców polskiej i rosyjskiej armii starły się z wojskami austrowęgierskimi. Trasa jest piękna, oznakowana po polsku i słowacku. Przyroda cudna, cisza i spokój. Przy tablicy upamiętniającej 150 lecie Tunelu w Łupkowie, odpoczęliśmy na ławeczkach, by po chwili ruszyć w dalszą drogę. Przez Palotę, dość strome wzgórze, doszliśmy do Nowego Łupkowa. Zdziczałe sady mijane po drodze „mówią nam”, że kiedyś były

tu piękne osady ludzkie. Teraz z owoców tych korzysta tylko dzika zwierzyna. Droga stawała się coraz trudniejsza. Przewodnik oznajmił powrót. Kretą ścieżką ruszyliśmy w dół, do torów kolejowych, wzdłuż których, nie bez trudu, dotarliśmy do tunelu w Łupkowie. Miejsce to robi wrażenie. Znow krótką lekcją historii, sesją zdjęciową i ruszamy w dalszą drogę. Teraz szło się lżej, bo nasza opiekunka p. Melania Głód i przewodnik zlokalizowali świetne miejsce na odpoczynek i posiłek w Woli Michowej. Golonka tam serwowana była znakomita, a czas oczekiwania umilała nam „Kapela Gustka”.

Trasa rajdu była dość wymagająca i trudna, ale nie czuliśmy zbyt zmęczenia. I nikt nie wie, czy to zasługa dobrego kucharza, uśmiechniętej Meli, czy Waldka, że wszyscy wracaliśmy szczęśliwi, zadowoleni i nawet nie zmęczeni.

W imieniu całej grupy rajdowiczów dziękujemy organizatorom tego wydarzenia i polecamy się na przyszłość.

Urszula Hanas

Fot. str. 13

Wystawa prac

24 października br. grupa uzdolnionych plastycznie słuchaczy Dukielskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku wystawiła swoje prace w Gminnym Ośrodku Kultury w Nowym Żmigrodzie. Wystawę otworzyła dyrektor Dominika Jędrzejczyk- Wielgosz, głos zabrała również projektodawczyni powstania Stowarzyszenia Dukielskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku dyrektor Ośrodka Kultury w Dukli Małgorzata Walaszczyk - Faryj. W trakcie uroczystości podzielono się refleksjami na temat twórczości artystek oraz jakie znaczenie ma rękodzieło w życiu seniorów. Wernisaż przyciągnął wielu gości, którzy mieli okazję podziwiać różnorodne prace i porozmawiać z twórczyniami. Wystawa rękodzieła okazała się doskonałą okazją, aby zaprezentować twórczość i talenty Pań należących do grupy plastycznej Dukielskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Swoją twórczość zaprezentowały:

Braja Lucyna
Chłap Danuta
Dłużniewska Maria
Kandefer Danuta
Kielar Marta
Krochmal Krystyna
Łacheta Agata
Romańczak – Głód Melania
Stola Teresa
Żak Halina

Gratulujemy!

Fot. str. 24

25. odpust w Łopience

W Łopience turyści spotykają się, aby pomodlić się do Matki Boskiej Piękną Miłości. Przed Mszą św. nabożeństwo Moleben odprawił J. E. Abp Eugeniusz Popowicz-Metropolita przemysko-warszawski Kościoła Greckokatolickiego w Polsce. Nabożeństwo i piękna homilia dotycząca tych terenów i jej mieszkańców z serca płynąca bo korzenie J.E. Abp znajdują się niedaleko od Łopienki. Sumę odpustową odprawił i kazanie wygłosił J. E. Bp Szymon Stułkowski- Ordynariusz Diecezji Płockiej. Było nam bardzo miło że Biskup zachęcał wszystkich do odwiedzenia równie pięknych co samotnych kościołów w Beskidzie Niskim. Huta Polańska, którą Biskup jako turysta odwiedzał zrobiła na nim ogromne wrażenie, a gościnność pana Morawskiego prowadzącego schronisko zapadła głęboko w sercu.

Fot. str. 23

Niebieski szlak zakończony

Trasa od Tarnowa do Wielkiego Rogacza była różnej trudności, bo temperatury tego lata nas nie rozpieszczały, a drogi asfaltowe stanowiły tam duży procent. Jest to trzeci co do długości szlak w polskich Karpatach a piąty na terenie polskich gór, ma długość 184km. Przebiega przez Pogórze Ciężkowickie, Rożnowskie, Beskid Wyspowy, Gorce, Pieniny i Beskid Sądecki. Nasza grupa jest z dużym poczuciem humoru i dlatego łatwiej jest nam znieść trud drogi. Mamy szczęście, że siła fachowa od zdrowotności czyli koleżanka lekarka Krysia nas zabezpiecza. Jednak zakończenie uroczyste dokonaliśmy na ścieżce przyrodniczo- historycznej Olchowiec-Baranie-Polany 10 listopada, pogoda nam dopisała, było ognisko na szczycie i uroczysta obiadokolacja w Bacówce. Dziękujemy naszym przewodnikom Wiesiowi i Robertowi za organizację i opiekę na szlaku.

Fot. str. 24

*Z okazji Świąt Bożego Narodzenia
życzymy wszystkim kochającym naszą piękną beskidzką przyrodę,
aby trwała wiecznie i była odwiedzana i podziwiana przez jej miłośników*

Maria Walczak z grupą beskidzkich turystów

W krainie rondla i patelni

W tym miesiącu podajemy przepis na:

klasyczne ciasteczka maślane

Ciasteczka były zdobione na warsztatach zorganizowanych przez Ośrodek Kultury w Dukli z okazji Narodowego Święta Niepodległości już drugi rok z rzędu w białoczerwone barwy, a także wzory związane z historią i symboliką Polski. Warsztaty poprowadziły doświadczone instruktorki z Koła Gospodyń Wiejskich w Nadolu, które przekazały swoją wiedzę na temat pieczenia ciasteczek oraz techniki zdobienia lukrem, zgromadzonym dzieciom i młodzieży. Zdobienie ciasteczek z okazji Narodowego Święta Niepodległości okazało się świetnym sposobem na przekazanie wiedzy na temat historii Polski jak również służyło integracji i wspólnej zabawie. Ciasteczko takie można było otrzymać po uroczystościach 11 Listopada, po wspólnym śpiewaniu w sali teatralno-kinowej Ośrodka Kultury w Dukli.

Aby zdobienie ciasteczek nie było trudne, warto zacząć od odpowiedniego przepisu.

Składniki:

- 250 g masła
- 100 g cukru pudru
- 1 jajko
- 300 g mąki pszennej
- 1 łyżeczka ekstraktu waniliowego
- Szczypta soli

Smacznego!

Ciasteczka można podać na wiele różnych sposobów – na talerzach, w eleganckich koszykach, jako część większego poczęstunku lub jako drobny upominek dla gości. Możesz także zapakować je w celofan i związać kokardką w kolorach narodowych, by stały się idealnym prezentem z okazji Święta Niepodległości.

Fot. str. 23

Przygotowanie:

- W misce wymieszaj masło z cukrem pudrem, a następnie dodaj jajko i ekstrakt waniliowy.
- Stopniowo dodawaj mąkę i sól, mieszając składniki, aż powstanie gładkie ciasto.
- Owiń ciasto w folię spożywczą i schłódź w lodówce przez około 30 minut.
- Po schłodzeniu rozwałkuj ciasto na grubość około 5 mm i wycinaj ciasteczka przy pomocy foremek.
- Piecz w temperaturze 180°C przez 10-12 minut, aż ciasteczka będą lekko złociste.
- Pozwól ciasteczkom wystygnąć, a następnie udekoruj je według własnych pomysłów.

Niebieski szlak zakończony

Grupa turystów, która przeszła niebieski szlak

Fot. Maria Walczak

Wszyscy sobie pomagali

25. odpust w Łopience

Procesja odpustowa

Fot. Maria Walczak

Warsztaty zdobienia ciasteczek

Malowanie ciasteczek

Uczestnicy warsztatów

Fot. [arch. OK w Dukli]

II kolejka Podkarpackiej Ligi Młodziczek

Czas dla naszej drużyny

Dukla.pl/DPS zamieszcza różne formy reklam. Aktualny cennik:

Moduł Format reklamy	Reklama czarno-biała na okres 6. miesięcy Cena netto w zł	Reklama czarno-biała na okres 1 miesiąca Cena netto w zł	Reklama kolorowa na okres 6. miesięcy Cena netto w zł	Reklama kolorowa na okres 1 miesiąca Cena netto w zł
A-4	300	100	600	200
1/2 A-4	200	50	300	100
1/4 A-4	100	30	200	70
1/8 A-4	50	25	150	50
1/16 A-4	30	15	100	25

Do każdej ceny netto doliczony będzie podatek VAT w wysokości 23%. Wszystkie krótkie ogłoszenia niekomercyjne, z ofertami pracy lub osób poszukujących pracy umieszczane są w Dukli.pl/DPS nieodpłatnie. Cennik reklamy obowiązuje również w odniesieniu do strony internetowej.

Złota myśl ☺

„Życzę Ci, żeby w te Mikołajki nie tylko Mikołaj był ho, ho, ho; ale także Ty!”

Świątowali „Dzień seniora”

W uroczystości wzięły udział władze samorządowe gminy Dukla

Uczestnicy Świątowego Dnia Seniora z Klubu Seniora w Dukli z akordeonistą

Wystawa prac artystycznych w Nowym Żmigrodzie

Wystawę prac otworzyła Dominika Jędrzejczyk-Wielgosz dyrektor GOK w Nowym Żmigrodzie

Uczestnicy wystawy

Fot. [arch. OK w Dukli]

50 tys. złotych dla OSP Tylawa

Burmistrz Dukli Krystyna Andruch podpisuje umowę

Przedstawiciele samorządów, które otrzymały dotację z WFOŚ i GW

EUROGUM

Konrad Malczewski
OPONY - TEODORÓWKA

tel.:
13 43 303 31
600 160 175
888 125 558

Usługi wykonywane:

- wulkanizacja, serwis opon,
- prostowanie felg metalowych,
- prostowanie i spawanie felg aluminiowych,
- opony nowe i używane,
- używane felgi stalowe i aluminiowe,
- geometria kół samochodowych,
- czujniki ciśnienia TPMS

Teodorówka 201
38-450 Dukla